

Vilniaus reformatų žinios

Atiduokite širdį VIEŠPAČIUI ir tik Jam vienam tarnaukite /1Samuelio 7.3/

2005 m. birželis - liepa

Nr.5-6 (61-62)

Skaitytojams apmąstyti

Superintendente kun. Povilo Dilio (1905 – 1995) pamokslas, pasakytas 1966 metais kovo mėn. 25d. Čikagos ev. reformatų bažnyčioje, kaip atsakas į tuomet jauno teologo dr. Thomo J. Altizer iš Emory Universiteto, Atlanta, studentams Northwestern Universitete, Evanstone, pareikštą teiginį, kad Dievas yra miręs.

Mes, krikščionys, esame nustebę, kad tokie pareiškimai apie Dievo mirtį yra padaromi ne marksistų ar netikinčiųjų. Tai nėra ateistinė filosofija. Ne, šios hipotezės yra paskelbtos teologijos fakultetų ir seminarijų profesorių. Tai jau visai kas kita. Kyla rimtas klausimas, kaip mokslininkai, kurie skelbia, kad religija, tas dinamiškas žmogaus ryšys su gyvuju Dievu kiekvienoje formoje - jau praeitis, kad Jėzus niekuomet neprisikėlė, kad pats Dievas yra miręs, gali ruošti studentus kunigų pareigoms Kristaus Bažnyčioje?

Iš kitos pusės, pranešimai apie dr. Th. J. Altizer ir kitus įtikina, kad tai nėra paviršutiniškas ir neapgalvotas tų žmonių žingsnis. Jie – rimti mąstytojai, giliai pergyveną savo tvirtinimus. Mes, krikščionys, neturime užkimšti ausų ir tvirtinti, kad tai mūsų neliečia. Mes ir vėl pergyvename Kristaus kentėjimo laiką, mus lydi Kristaus prisikėlimo tiesa ir Šventosios Dvasios atėjimas nori pripildyti mūsų širdis tikėjimo ugnimi. Todėl turime nuodugnai įsigilinti, kad mumyse neliktų abejonių ar net mažiausių nutylėjimų.

Pareiškimai apie Dievo mirtį turi pagrindą. Evangelistas Jonas savo pirmame laiške rašo: "Dievas yra šviesybė ... jei vaikščiojame šviesoje... mes turime draugystę vienas su kitu..." (Jon 1,5-7). Bet kurgi mes šiandien matome šių žodžių išsipildymą? Ta šviesybė dinga iš šių laikų visuomenės gyvenimo.

Tikrai, ir senais laikais buvo gana sunku rasti Dievą žmonių veiksmuose, bet nors buvo galima kai kurių žmonių pasireikimuose, poelgiuose pastebėti Dievo spindulius. Dabar reguliarus bažnyčios lankymas yra prastas. Gal būt, mes meldžiamės pavieniui, bet mūsų šeimose tėvų paprotys susirinkti ryte bei vakare kartu liaupsinti Dievą už gerą ar blogą dieną, dinga visiškai. Sekmadieniai ir kitos nedarbo dienos jau mums nebe šventadieniai. Taip, daug visokių darbų laukia namuose ir kitur ir, norint nenorint, jų išpildymą perkeliame į šventą dieną, į sekmadienį. Apie tai reikia ypatingai pagalvoti tiems skaitytojams, kurie reguliariai nesusirenka pamaldoms kiekvieną sekmadienį. Jums gresia pavojus visiškai atšalti religiniuose reikaluose. Jei apsistosime prie didžiųjų Bažnyčios metų švenčių – Kalėdų, Velykų, Sekminių – tai su apgailestavimu galime konstatuoti faktą, kad beveik nejaučiame tų dienų religinės įtakos. Kalėdos mums dažniausiai yra žiemos šventė, Velykos – galimybė aplankyti savuosius, išvykimas į gamtą – Sekminės. Jūsų bendrystė prie Dievo stalo Kristaus kentėjimo laiku liko tik papročiu, o ne iš širdies plaukiąs nuodėmių išpažinimas. Tikrai, iš mūsų galvosenos sąvoka "Dievas" pamažu dingsta. Jei atsitiko gamtos katastrofa, nebesakome, kad Dievas ją atsiuntė už mūsų nusikaltimus; jei pralaimėjome karą - nebandome tai išsiaiškinti kaip Dievo bausmę. Visiškai natūraliai pareiškiamo, kad pralaimėjome todėl, jog mūsų ginklai buvo menkesni nei priešų... panašiai ir kitose srityse. Mūsų poelgiuose ir galvosenoje įvyko milžiniška revoliucija. Žodžiai iš Švento Rašto apie nuodėmę, apie apvalymą nuo visokių neteisybių per Kristų yra sunkiai suprantami ir yra mūsų nemaloniai priimami.

Taip, *Dievas*, kuris siunčia ligas, katastrofas, mirtį, kad nubaustų mus už mūsų nuodėmes iki trečios ar ketvirtos kartos, *yra miręs*. *Dievas*, kuris mums rodo mūsų nuodėmes ir laukia, kad mes prašytume malonės, *yra miręs*. *Dievas*, kuris sukūrė pasaulį per šešias mūsų supratimu dienas, *nebeegzistuoja*. Gal išsireiškimas *Dievas yra miręs* šiais minėtais atvejais nėra visiškai tikslus. Geriau pasakyti, kad *toks Dievas niekuomet neegzistavo*, o buvo sukurtas tik žmonių

galvosenoje. Tai yra tiesa tų teologų, kurie tvirtina, kad Dievas yra miręs. Bet iš tikrųjų Jis nėra miręs. Mirė tik, tiksliau sakant, kažkas iš sąvokos *Dievas*, kas *Dievu* niekuomet ir nebuvo. *Naujasis Testamentas* per Jėzų Kristų parodo tikrojo Dievo, koks Jis yra žmonių atžvilgiu, veidą. *Apaštalų darbuose* yra minimas vienas apaštalo Pauliaus klausytojas, kuris per pamokslą užmigo ir iškrito per langą. Taip yra ir su mūsų santykiais su gyvuoju Dievu Jėzuse Kristuje. Paprastai Dievas, apreikštas Kristuje, prisiartina prie žmogaus kantrume ir tyloje. Jis neduoda aiškaus nurodymo, ką daryti kiekvieną dieną, kiekvieną valandą. Jis palieka žmogui laisvą valią būti atsakingu už savo veiksmus. Bet, jei žmogus prašo pagalbos, jis jam ją duoda. Jis parodė savo esmę Kristuje, bet Jis neverčia, kad žmogus į tą veidą žiūrėtų. Jis tik prašo atverti akis ir pamatyti Dangiškąją Šlovę. Bet, jei nenorime, galime to ir nedaryti; jeigu pasirenkame gyvenimą be Dievo, galime pasilikti tamsoje. Dievas, apreikštas Kristuje, leidžia mums daryti klaidas, bet tada turime už jas kentėti. Tačiau kentėjimo metu Jis prisiartina meilėje ir parodo teisingąjį kelią, rodo, kaip klaidas ištaisyti ir kaip galima gražiai ir dvasiškai turtingai gyventi. Jis mus ragina nešti savo artimo našta, parodydamas, kad tada žmogus vidiniai yra laimingas ir patenkintas, bet, vėlgi, neverčia mus tuo keliu eiti.

Gal būt, laiks nuo laiko, Dievas Kristuje nusigręžia nuo žmonių, kad jie pamatytų, kaip atrodo gyvenimas be Dievo; bet tik todėl, kad vėl prie jų priartėtų. Bendrai imant, galima tvirtinti: mes gyvenime visą laiką turime budėti, nuolat ieškoti Dievo. Paskutiniu laiku tapęs aktualiu per drąsus tvirtinimas, kad *Dievas yra miręs*, tikiuosi, rimčiau galvojančius paskatins iš naujo tyrinėti, nagrinėti, svarstyti. Jeigu skaitytojai būtų jų skaičiuje, tai šis trumpas apmąstymas pasiektų savo tikslą.

Kun.Povilas Dilys
“Mūsų sparnai” 1966 m. Nr.20
(kalba netaisyta)

Sveiki, mieli broliai ir seserys,

Gal būt, manote, kad kvaištelėjau, kad be paliovos kalbu vis apie tai, kokie mes Dievo vaikai ir pan. Tarsi aidą girdžiu: bet mes gyvename čia ir dabar, mus seniai kankina daugybė problemų, visuotiniai nepritekliai, ligos, pasidarėm nepatiklūs, uždari, o čia kažkokie sentimentalūs paistalai.

Suprantu, kad **permainų norisi „čia“ ir „dabar“** ir ne bet kokių, o esminių. Ir jos, tos permainos, bus tikrai, bus, jei jų būsime verti. Kas per nesąmonės?

„**TIKINČIAM VISKAS GALIMA**“ (reikėtų suprasti įmanoma) / Mk 9,2 /, - taip pasakė Jėzus. Dar prisiminkim apie tikėjimo palyginimą su garstyčios grūdėliu. Ir paklauskime savęs, tai kodėl aš nieko tokio negaliu? Atsakymas ne toks jau ir paprastas, kaip galėtų atrodyti iš pirmo žvilgsnio, nors ir taip aišku, - problema mūsų tikėjime. **Kodėl Jėzus galėjo, o kiti ne, net apaštalai?**

Jeigu mums **tikrai įdomu kodėl?** – tai pasistenkime ir išsiaiškinti. Paprastai mes linkę laukti, kol kas nors mums tiesiai šviesiai pasakys kokį nors burtažodį, o mes paskui galėsime pasišaipyti, pakritikuoti, ar ne taip? Bet tie klausimai mums vis tiek rūpi ir nepalieka ramybėje. **Atsakymą į visus klausimus ras visi Dangiškojo Tėvo vaikai supratę, širdim pajutę, kas jie tokie yra. Bet atsakymus privalo rasti kiekvienas:** būtina įdėti savo aktyvių pastangų, nes po vieną ateiname – po vieną ir išeisime, atsakomybė irgi – tik individuali.

Kiekvienas atsakykime į klausimus, kurie nukreips link atsakymų – mums labai svarbu patiems tai atrasti, išmokti, savarankiškai ieškoti ir surasti, pasirinkti tinkamus kriterijus ir daryti išvadas. Taip nuolatos tobulinti bei stiprinti savo tikėjimą ir padėti stiprėti savo broliams ir seserims.

- Kodėl niekas nėra matęs Dangiškojo Tėvo? Nors mes žinom, kad Jis yra visur? Kaip mes pajėgiame tai suprasti?
- Kodėl negerai mums vieniems kitus teisti, net tuo atveju, kai viskas akivaizdu ir tūkstantį kartų įrodyta?
- Kodėl mes esame raginami viską pažinti iš vaisių (rezultatų)?
- Kodėl dar nuo vaikystės mes visi žinome, kad pamaitinęs alkstantį ir pagirdęs trokštantį (ne tą,

gatvėje uždarbiaujanti, bet tikrai alkaną) – pagerbsi Dievą?

- Kodėl Jėzus mokė pernelyg nesirūpinti MATERIALINE GEROVE? O mes norime gyventi patogiai ir nieko nestokoti? Ką reiškia būti neturtingiems dvasioje?
- Kodėl pagydes ligonį Jėzus visada sakydavo TAVE IŠGYDĖ TAVO TIKĖJIMAS?

TAIGI, KODĖL TIKINČIAM VISKAS GALIMA?

Koks turi būti tikėjimas, kad visi mūsų troškimai pildytųsi čia ir dabar? Kodėl šiandien nematome tokių dalykų? Ar jie jau nebegali vykti? Kodėl?

Ir dar. Pasistenkime vaizduotėje susikurti vaizdinį kuo ir kaip rengėsi Jėzus, kuo avėjo, koku transportu naudojosi ir kokias tikėjimo galias turėjo. Pasistenkime tą vaizdą susikurti išsamų, vientisą ir ryškų.

Po to šiandieninius, pačių aukščiausių luomų krikščioniškuosius ganytojus su visa aplinka, veikla, rezultatais ir galiom pabandykime įkurdinti toje pačioje vaizduotėje. Ir paklauskime savęs, ar to Jėzus mokė, ragino siekti? Tada pagalvokime apie:

- Kaip tas Jo mokymas plėtojosi?
- Koku būdu pasiekė mūsų kraštus?
- Ar tie būdai – pateisinami?
- Ar ne dėl to esame – reformatai?
- Ko siekė didieji reformatoriai?
- Ar mes šiandien pateisiname jų – reformatorių- lūkesčius? Gal laikas **čia ir dabar** mums patiems save reformuoti, kad to nereikėtų daryti kitiems?

Jūs paklauskite, kam tie klausimai? Tik išjudinti sąmonę, atgaivinti gyvą troškimą būti Dangiškojo Tėvo vaikais, tapti tokiais, kokius Jis mus sukūrė: žinančius ir jaučiančius, kam ir kodėl gyvename; suvokiančius, kas yra gyvenimas bei kokia jo prasmė. **Tada, manau, galėsime laikyti save atgimusiais.** Tada, jau atsakę į visus šiuos klausimus ir širdimi pajutę, greičiausiai pasakysime „iki šiol **tik maniau** esantis Dievo vaikas“.

Neatidėliokime tolimesniam laikui savo, kaip Dangiškojo Tėvo vaikų, gyvenimo „čia“ ir „dabar“ įprasminimo, to gyvenimo pavertimo visaverčiu, kupinu pilnatvės, sėkmės, gėrio, meilės ir tarpusavio supratimo. Dangiškasis Tėvas jau iš pat pradžių mums davė viską, tik per neigiamas kai kurias civilizacijos pasekmes atbuko mūsų pojūčiai ir sugebėjimai. Bet jie yra mumyse ir dabar, tik nemokame jų atskleisti, išlaisvinti, gal dėl to, kad silpnas mūsų tikėjimas? O gal todėl, kad primiršome Jėzau žodžius: „O aš jums sakau: mylėkite savo priešus ir melskitės už savo persekiotojus, kad būtumėte savo Dangiškojo Tėvo vaikai; Jis juk leidžia savo saulei tekėti blogiesiems ir geriesiems, siunčia lietų ant teisiųjų ir neteisiųjų. Jei mylite tik tuos, kurie jus myli, tai kokį atlygį gausite? Argi taip nesielgia ir muitininkai? Ir jeigu sveikinate tiktai savo brolius, kuo gi viršijate kitus? Argi to nedaro ir pagonys? Taigi **būkite tokie tobuli**, kaip jūsų Dangiškasis Tėvas yra tobulas“ (Mt 5, 44-48).

Pažadinkime save iš to ilgo, tūkstantmečius besitęsiančio dvasinio sąstingio. Pažadinkime taip, kad žodžiai TIKINČIAM VISKAS GALIMA (įmanoma), būtų skirti ir mums, kad ir mes juos galėtume išstarti.

E.V.

Vilniaus bažnyčios jubiliejai

Vilniaus ev. reformatai šiais metais gali švęsti net du savo bažnyčios jubiliejus. Liepos 21 d. sukanka 170 metų, kai (1835 m.) įvyko iškilmingos Vilniaus ev. reformatų bažnyčios pašventinimo pamaldos. Balandžio 21 d. galėjome paminėti 175 metus, kai buvo padėtas kertinis Vilniaus reformatų bažnyčios akmuo, pažymintis statybos pradžią. Apie statybos iniciatoriaus, rusų kariuomenės majoro, bažnyčios kuratoriaus, 1823 m. Sinodo direktoriaus Pavelo Strijensko patirtus vargus, renkant lėšas bažnyčios statybai, rašėme 2000 metais „Vilniaus reformatų žiniose“ straipsnyje „Vilniaus reformatų bažnyčios statybos istorija“. Statyti naują mūrinę Vilniaus reformatų bažnyčią vietoj begriūvančios medinės (1685 m. statytos) buvo nutarta 1821 metų Kopilio Sinode. 1825 m. P.Strijenskis pradėjo rinkti aukas ne tik „Unitas Lithuaniae“ priklausančiuose distrikčiuose,

bet ir Kurliandijoje, Mintaujoje, Rygoje, Dorpate (dabar Tartu). Bažnyčios projektui paruošti ir statybos priežiūrai vykdyti buvo pakviestas Vilniaus universiteto architektūros profesorius Karolis Podčasinskis. Šiais metais sukanka 215 metų nuo jo gimimo (1790m. lapkričio 7d.) ir 145 metai (1860m. balandžio 7d.) nuo jo mirties. Todėl šiame straipsnelyje mėginsiu nušviesti architekto Karolio Podčasinskio svarbesnius gyvenimo ir kūrybos momentus.

K.Podčasinskis gyveno ir kūrė Lietuvai sunkiais laikais: tragiškai pasibaigė 1794 m. sukilimas, Lietuvos – Lenkijos Karalystę pasidalino kaimyninės valstybės ir Lietuva pateko į Rusijos imperijos priespaudą, 1831 m. sukilimas, Universiteto uždarymas. Jį uždarius, buvo likviduota ir architektūros katedra, tad K.Podčasinskis - paskutinis lietuviškos architektūros mokyklos vadovas. Karolis Podčasinskis gimė Žirmūnuose (dab.Baltarusijos Gardino sr., Varenavo r.) Radviloms priklausančio Žirmūnų dvaro architekto ir statybų vykdytojo šeimoje. V.Levandauskas monografijoje "Architektas Karolis Podčasinskis" rašo, jog jo senelio pavardė – Peciūnas (Peczun), vėliau sulenkinta - Pieczynski, o Radvilai 1772m. išrūpinus nobilitaciją - Podčasinski (pataurinkas – podczascy *lenkiškai*) inspiruota naujų pareigų. Tėvas Jonas Podčasinskis mirė 1800 m., motina Justina Miežinskytė Podčasinskienė – dar anksčiau, tik pagimdžius sūnų Karolį, todėl jį ėmėsi globoti Juozapas Tyzenhauzas iš Žaludoko (Gardino s.,Ščučino r.). Mokėsi Bresto bazilijonų mokykloje, vėliau Kremeneco licėjuje, 1813 m. įstojęs į Vilniaus universiteto Fizikos ir matematikos fakultetą kartu lankė prof. Jono Rustemo piešimo klasę ir per vienerius mokslo metus (1814 m. pavasarį išlaikė egzaminus) įgijo filosofijos mokslų magistro laipsnį. Įgijęs bendrą išsilavinimą, turėjo rinktis specialybę, ir pasirinkimą, matyt, nulėmė ne tiek noras pratęsti tėvo profesiją, kiek tai, jog po architekto Mykolo Šulco tragiškos mirties, Architektūros katedroje buvo vakuojanti pareigybė. Universiteto vadovybė pasiūlė K.Podčasinskiui studijuoti Peterburgo meno akademijoje architektūrą su tikslu vėliau užimti tą vietą katedroje. Pasimokęs porą metų, prašėsi Universiteto vadovybės atšaukti jį į Vilnių ir leisti vėliau išvykti tobulintis į užsienį. 1817 m. išvyko per Karaliaučių, Gdanską, Berlyną, Drezdeną, Strasbūrą į Paryžių. Iš visų pabuvotų vietovių siuntė išsamius raportus apie tenykštę architektūrą. Per protekciją buvo priimtas į užsieniečiams uždarytą Paryžiaus politechnikos mokyklą, gilinosi į projektavimą, kopijavo įvairių prekybos pastatų, gyvenamųjų namų planus. 1819 m. grįžo į Vilnių ir pradėjo dėstyti architektūrą. Be pedagoginio darbo, jam taip pat buvo pavestos Universiteto statybos architekto pareigos. Einant šias pareigas perplanavo Alumnato teritoriją, prižiūrėjo pagal V.Stasovo projektą Generalgubernatūros rūmų rekonstrukciją, rūpinosi šv.Jonų bažnyčios ir prie jos esančių universiteto rūmų remontu, taip pat suprojektavo Balinskių rūmus Jašiūnuose. V.Levandauskas monografijoje pažymi, kad vienas reikšmingiausių Karolio Podčasinskio darbų yra Vilniaus evangelikų reformatų bažnyčios projektas – labiausiai klasicistinis jo kūrinys. Šis projektas užbaigtas 1829m. sausio 15d. Du lapai brėžinių su šia data ir autoriaus parašu saugomi Mokslų Akademijos bibliotekos rankraščių skyriuje.

V.Levandauskas monografijoje "Architektas Karolis Podčasinskis" rašo: *Podčasinskis sukūrė labai aiškių klasicizmo formų, gerų proporcijų statinį. Stačiakampė šventykla iškilo priešais evangelikų reformatų kapines. Nuo Pylimo gatvės nutolusi 4 m., buvo aptverta azūrine metalo tvorele. Bažnyčia vienanavė, su žemu dvišlaičiu stogu. Pagrindiniame, į vakarus atgręžtame fasade – per visą plotį šešių ašių portikas. Korintinio orderio kolonos išdėstytos vienodais tarpsniais. Architektas, sekdamas antikinių šventovių pavyzdžiu, portiką sukūrė kaip pronaosą: su pailgintomis šoninėmis sienomis – antais ir dviem kolonų eilėm... Podčasinskis šiuo portiku labai pajvairino Lietuvos klasicizmo sakralinių pastatų architektūrą. Kiti bažnyčios fasadai kuklesni... Fasadus puošia tik rustai, kuriais suraižyta sienų apačia iki langų. Kampuose dar yra korintiniai pilastrai.*

Iš interjero įrangos vertingiausias medinės kesoninės lubos. Pagal pirminį projektą 98 aštuoniakampiai kesonai turėjo būti spalvingi: didieji apvadai geltoni, mažesnieji vidiniai – mėlyni su geltonais skrituliukais, tarpkesoniniai kvadratai – raudoni su geltonais skrituliukais. Tačiau, matyt, autoriui parengus naują projektą, lubos tapo ramaus žalsvo kolorito, su alyvų, akantų ir kitokiais motyvais preciziškai ištapytomis rozetėmis. Panaši buvo ir sienų spalva.

Kitas grynojo klasicizmo sakralinės paskirties statinys – portikas prie šv. Jonų bažnyčios pietinio fasado. Bet pats raiškiausias ir didingiausias Podčasinskio suprojektuotas pastatas yra Bulhakų rezidencija Dobosnoje arba Žiličiuose (dab. Mogiliovo s., Kirovo r.). Tai vienas iškiliausių

vėlyvojo klasicizmo rezidencinių pastatų. Podčasinskis buvo ir Tuskulėnų dvaro rūmų Vilniuje projekto autorius.

Uždarius universitetą (1832m. gegužės 1 d.), neteko pagrindinio darbo, bet gavo visą gan didelę pensiją, kai kiti profesoriai tik pašalpas. Nors laisvo laiko turėjo daug, didelių projektų nesiėmė, apsiribojo smulkiais objektais. Pasiūlius vykti profesorauti į Kijevo šv.Vladimiro universitetą, atsisakė.

Mirė ilgos ligos nukamuotas 1860 m. balandžio 7d., palaidotas Rasų kapinėse, šalia anksčiau mirusios žmonos. Vienintelis sūnus Boleslovas, irgi architektas, rūpinosi tėvo palikimu, parašė išsamų nekrologą, iš kurio vėlesnių laikų K.Podčasinskio biografijų rašytojai sėmėsi žinių.

D.Gudliauskienė

2005 m. liepos 2-3 d.surengtas Karaliaučiaus (Königsbergo) 750 jubiliejaus paminėjimą.

2005 m. gegužės 7 d. "Ūkininko patarėjas" atspausdino kultūros istoriko Vytauto GOCENTO atsakymus į šio laikraščio korespondento Arnoldo ALEKSANDRAVIČIAUS klausimus apie dabartinės Kaliningrado srities kolonizavimą.

Mažosios Lietuvos genocidas

Masinis moterų prievartavimas ir vaikų žudymas Mažosios Lietuvos šiaurinėje dalyje II pasaulinio karo metais iki šiol nelaikomas genocidu

Vokietijos Rytų Prūsijos žemėje iki 1944 m. gyveno apie 2,6 mln. žmonių, kurių dalis buvo ir etniniai lietuviai (lietuvininkai). Per paskutinįjį Antrojo pasaulinio karo pusmetį (1944 m. rudenį – 1945 m. pavasarį) Rytų Prūsijos gyventojų sumažėjo daugiau nei 4 kartus: šis kraštas tapo negailestingo etninio valymo vieta. Puolanti sovietų kariuomenė Rytų Prūsijos pakelėse palikdavo į pakaušius nušautų pabėgėlių kūnus, o ramiuose vokiškuose ir lietuviškuose kaimeliuose – išprievartautas ir nukankintas moteris, mergaites. Tūkstančiai pabėgėlių rado savo kapus Baltijos jūros dugne, kai laivus, kuriais jie plaukė, nuskandino sovietų torpedos. Po karo šiame krašte, kurio didžioji dalis atiteko Sovietų sąjungai, o vėliau Rusijos Federacijai, nebeliko beveik jokių ankstesnių tautų ir kultūrų pėdsakų.

"Vykstant Lietuvos ir Rusijos ginčams, kada Baltijos šalims iš tiesų baigėsi II pasaulinis karas, mūsų valdžia turėjo progą atkreipti pasaulio dėmesį į Mažosios Lietuvos (Rytų Prūsijos šiaurinės dalies) vietinių gyventojų genocidą 1944-1945 m., tačiau to nepadarė", – apgailestavo kultūros istorikas Vytautas GOCENTAS, atsakydamas į "Ūkininko patarėjo" korespondento Arnoldo ALEKSANDRAVIČIAUS klausimus, kokia karinė būtinybė vertė sovietų valdžią ugnimi ir krauju kolonizuoti dabartinę Kaliningrado sritį.

– *Per pastaruosius 60 metų masinės žydų žudynės yra svarbiausia visų pokalbių apie Antrąjį pasaulinį karą tema. Kur kas mažiau dėmesio susilaukia čigonų, homoseksualų, Biblijos tyrinėtojų naikinimas, vykęs tuo pat metu. Kodėl šimtų tūkstančių Mažosios Lietuvos šiaurinės dalies (Rytų Prūsijos) vokiečių ir lietuvininkų ūkininkų žudynės, kurias 1944 -1945 m. surengė puolanti sovietų armija, iš viso nevadinamos genocidu?*

– Reiškinių apibūdinimas – ne pats svarbiausias dalykas. Baisiausia, kad tų žudynių tyrinėjimui trūksta istorikų dėmesio. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui tai, atrodo, neįdomu. Į amžinybę iškeliauja paskutiniai tų įvykių liudininkai, kuriems dabar jau 70 – 85 metai. Žinoma, Vokietijos archyvuose sukaupta daugybė medžiagos apie raudonosios armijos "žygdarbius" Rytprūsijoje, bet kol kas ir Vokietijos valdžia, atrodo, nenusiteikusi erzinti buvusių pikčiausių savo priešų ir dabartinių gerų draugų.

Dalį Rytų Prūsijos atsiplėšusi Rusijos Federacija, suprantama, visiškai nenorėtų, kad šiandien išaiškėtų siaubingi Rytų Prūsijos gyventojų genocido mastai (įvairių tyrinėtojų vertinimu jų išžudyta nuo 300 iki 600 tūkstančių). Demokratinė Lenkija, valdanti kai kurias buvusias Rytų Prūsijos žemes, taip pat nesiryžta atversti nelabai malonių ir jai istorijos puslapių.

– *Įvairiomis progomis nuolat apraudami vokiečių nacionalsocialistų sudeginti Oradūro, Lidicės, Chatynės kaimai. Kartais prisimenami ir Pirčiupiai. O ar daug žmonių pasaulyje (bent jau Lietuvoje...) žino, kas dėjos Rytų Prūsijos kaimelyje Nemirkiemyje (Nemmersdorfe) 1944 m. spalį?*

– Žino tik tie, kurie domisi Mažosios Lietuvos genocidu, vykusiu prieš 60 metų. Apgailėtina, bet apie

tai nerašoma ir Lietuvos istorijos vadovėliuose. Šiandien niekur nerasi nė užuominos apie Nemirkiemyje ir kituose Rytų Prūsijos kaimuose sovietinių kareivų išrengtas, išprievartautas, durtuvais persmeigtas ir ant daržinių durų nukryžiuotas moteris, tiesiog savo namuose ant sofų susmukusius senokus suskaldytomis galvomis, iš vežimėlių išverstus ir kareiviškais peiliais subadytus mažus vaikus. Nors po karo Niurnbergo procesui ir buvo mėginta pateikti liudijimus apie žudynes Rytprūsijoje, tačiau tarptautinis tribunolas juos iškart atmetė – negi galima kaltinti vieną iš sąjungininkų, svarbiausią didžiosios pergalės kalvį?.. Dabar užsienio reikalų ministrams taip pat nepatogu kalbėtis apie tai, derantis, tarkim, dėl Rusijos dujotiekio į Vokietiją. Kai Vokietijos Bundestago nariai krikščionys demokratai mėgino kolegoms socialdemokratams ir kancleriui Gerhardui Šrioderiui (Gerhard Schröder) priminti Rytprūsių klausimą, jų niekas nesiklausė...

– *Ar buvo kokia nors karinė būtinybė tokiems žvėriškumams Rytų Prūsijoje? Ar labai didelę grėsmę karą laiminčios Sovietų Sąjungos pakrantėms kėlė tūkstančius pabėgėlių ir sužeistų kareivių iš Rytų Prūsijos plukdę vokiečių keleiviniai laivai, kuriuos Baltijos jūroje torpedavo ir nuskandino sovietų povandeniniai laivai?*

– Tie, kuriems nors kartą teko atsidurti fronte, žino – mūsų laukuose demokratijai ir žmoniškumui vietos nelieka. Jau seniai yra pasirašytos tarptautinės konvencijos, kurios įsakmiai nurodo, kaip laimėtojai turi elgtis su civiliais ir karo belaisviais prieš teritorijoje. Jie turi būti saugomi ir neliečiami, o už savo nusikaltimus – teisiami. Tuo tarpu Rytų Prūsijos kaimuose buvo išžudyta tūkstančiai civilių gyventojų. Kartais net ir visi iki vieno. Gali nelikti valstybės, kuri pradėjo karą, valdžios institucijų, kurios palaimino karą, kapituliuosius agresorę gali pasidalyti nugalėjusios šalys, bet kuo nusikalto paprasti žmonės?

– *Tai buvo tik nuo karo žiaurybių sulaukėjusių sovietinių kareivių savavališki veiksmai ar jų karinės ir politinės vadovybės įsakymai? Ar tiesa, kad sovietų armijai buvo liepta Vokietijoje prievartauti visas mergaites ir moteris nuo 10 iki 80 metų amžiaus?*

– Tai buvo stambi, iš anksto parengta akcija. Ją sugalvojo ne koks nors sovietų kariuomenės būrio vadas ar politrukas. Sovietų kariuomenei 1944 m. priartėjus prie Klaipėdos krašto ir Rytų Prūsijos, kareiviams buvo dalijami lapeliai, o radijo stotys skelbė: atėjo laikas keršyti! Raudonarmiečiams buvo kalama į galvas, kad tai bus ne tik prieš teritorijos užėmimas, bet ir visiškas jos perėmimas, etninis valymas.

– *Tuometinė Rytų Prūsija – ne tik vokiečiai, bet ir mūsų giminaičiai, lietuvininkai. Gal sovietų karinė vadovybė buvo nurodžiusi savo kareiviams prieš paleidžiant į darbą durtuvą, peilį ar šautuvo buožę pasiteirauti savo aukų tautybės ir lietuvių ar lenkų pasigailėti?..*

– Reikia atsiminti, kad dalis Rytų Prūsijos – tai senovės lietuvių genčių skalvių ir nadruvių teritorijos. Lietuviškiausias Rytų Prūsijoje buvo Klaipėdos kraštas, kuriame gyveno apie 150 tūkst. žmonių. Dabar tokių senųjų Klaipėdos krašto gyventojų ir jų palikuonių yra tik apie 7 – 10 tūkstančių. Ar verta spėlioti, kas atsitiko daugumai kitų?.. Rytų Prūsijoje be vokiečių ir lietuvininkų dar buvo nemažai ir kitų tautų gyventojų. Tačiau rusų kareiviai buvo gavę įsakymą – čia yra Reicho (tai yra, priešų) teritorija...

– ***Antrojo pasaulinio karo nusikaltimai siejami beveik vien su nacionalsocialistų baudžiamosiomis tarnybomis, prievartos aparatu, Vokietijos kariuomene. Iš antihitlerinės koalicijos "klaidų" dažniausiai minimas tik amerikiečių ir anglų subombarduotas Drezdenas. Kodėl kraupūs rusų kareivių nusikaltimai žmoniškumui Rytų Prūsijoje, Silezijoje 1944 -1945 m. iki šiol nesulaukė jokio oficialaus pasaulio įvertinimo?***

– Dėl dabar susiklosčiusios politinės konjunkcijos tie kruvini Antrojo pasaulinio karo nusikaltimai nagrinėjami tik mokslinėje literatūroje. Į didžiųjų laikraščių puslapius, TV ekranus jie dažniausiai nepatenka. Visada atsiranda priežastis, dėl kurios nepatogu, ne laikas ir ne vieta prisiminti Nemirkiemyje nužudytus kūdikius...

– *Ar aukščiausios Lietuvos valdžios institucijos kada nors minėjo spalio 16-ąją – Mažosios Lietuvos genocido dieną?*

– Mažosios Lietuvos reikalų taryba siūlė Seimui ją įtraukti į atmintinų dienų sąrašą. O kol kas kalendoriuose ji paryškinama tik leidėjų iniciatyva. Šis skaudus Lietuvos, Europos ir pasaulio istorijos faktas, deja, prisimenamas tik priešokiais ir epizodiškai.

Palinkėčiau istorikams didesnės pilietinės drąsos, neatidėliotinų tyrinėjimų, publikacijų, o politikams – įžvalgios diplomatinės veiklos, nes politinės realijos Europoje kinta, atsiveria naujos tarptautinės galimybės. Jeigu sugebėtume atkurti istorinę tiesą apie Mažosios Lietuvos genocidą, tai būtų didžiausias pagarbos ir atminties ženklas tiems šimtams tūkstančių Rytų Prūsijos moterų, senelių ir vaikų, kuriuos sutraiškė sovietų tankai, skubėdami gelbėti civilizaciją nuo "rudojo maro".

Istoriniai duomenys: Sovietų povandeninis laivas 1945 m. sausio 30 d. Baltijos jūroje paskandino Vokietijos keleivinį laivą "Wilhelm Gustloff", nuskendo apie 9000 pabėgėlių iš Vakarų Prūsijos, buvusių jo denyje. Iš viso sovietai paskandino 73 laivus su pabėgėliais iš Karaliaučiaus krašto.

Ištraukos iš 2005 m. gegužės 7 d. "Ūkininko patarėjo".

Lietuvos Biblijos skaitymo draugijos naujienos

Gegužės 19 -22 d. Rimlishofe, Elzaso provincija, Prancūzija, įvyko Europos Biblijos skaitymo draugijų (*Scripture Union*) suvažiavimas. LBSD šiame renginyje atstovavo draugijos pirmininkas Kęstutis Pulokas bei etatinė darbuotoja silda Tinginytė Ronkienė. Išvakarėse, gegužės 18 d., dalyvauta Šiaurės Europos Biblijos skaitymo draugijų atstovų pasitarime.

Suvažiavime Europos regiono pirmininku ketveriems metams išrinktas kun. Hans Lindholm (Švedija) ir iki 2010 metų pratęsti Europos regiono sekretoriaus Peterio Hoppler'io (Šveicarija) įgaliojimai. Vietoj kadenciją baigusio ilgamečio Šiaurės Europos pareigonio koordinatoriaus kun. Eriko Baun'o (Danija) naująja mūsų koordinatore patvirtinta Jorunn Sjaastad (Norvegija).

2004 m. gegužės mėnesį Norvegijoje vykusiame Šiaurės Europos Biblijos skaitymo draugijų suvažiavime nuspręsta stiprinti dvišalį bendradarbiavimą regiono viduje ir nutarta, kad su Lietuvos Biblijos skaitymo draugija dvišalius santykius plėtos Danijos kolegos.

1867 m. Welse, Didžioji Britanija, įkurta Šventojo Rašto sąjunga (*Scripture Union*) šiandien vienija beveik šimto trisdešimties valstybių Biblijos skaitymo draugijas, kurių veikloje daugiausia dalyvauja evangeliškomis Bažnyčioms priklausantys žmonės. Kad sąjungos veikla būtų efektyvesnė, draugijos suskirstytos į septynis regionus. 1993 metais įsteigta LBSD yra Europos regiono narė. Kviečiame aplankyti LBSD interneto tinklapį: www.biblijos-skaitymas.lt.

LBSD inf.

Vilniaus evangelikų liuteronų bažnyčiai – 450 metų

Evangelikų liuteronų parapija Vilniuje veikė jau 1552 Viešpaties metais. Parapija turėjo savo antspaudą su Dievo Avinėliu ir užrašu: *Diligite veritatem et pacem* (lot. branginkime tiesą ir taiką – toks obalsis dabar puošia Vilniaus parapijos leidžiamą žurnalą "Liuteronų balsas" - "V.r.ž." inf.). Pirmoji bažnyčia Vokiečių gatvėje pastatyta 1555 m.

Lietuvos ir Lenkijos valdovai evangelikų bažnyčių veiklą stengėsi užtikrinti privilegijomis. Užimdami aukštas pareigas ir turėdami įtakingų rėmėjų, liuteronai prie bažnyčios įkūrė mokyklą, biblioteką, ligoninę, vaistinę, vaikų darželį, senelių ir našlaičių namus. Už menką mokesťį į juos buvo priimami ir kitų konfesijų tikintieji.

Liuteronų bažnyčia daug kartų degė. Per ypač didelį 1737 metų gaisrą bažnyčia sudegė. 1739 m. rugpjūčio 3 dieną padėtas dabartinės bažnyčios kertinis akmuo po kairiąja kampine kolona, remiančia vargonų balkoną. Šalia įmūryta švininė memorialinė lenta su įrašu, mininčiu bažnyčių saugantį Augusto III raštą. Atstatymo darbai patikėti architektui J.K. Glaubicui (jis yra autorius ir katalikų šv. Kotrynos bažnyčios - "V.r.ž." inf.) Sukurtas puošnus altorius: apačioje pavaizduota Kristaus gimimo Prakartėlė, virš jos – Viešpaties Vakarienė, aukščiau – nukryžiuotas Jėzus Kristus, o viršum visko – Kristaus Dangun žengimas; aplink altorių – žmogaus dydžio keturių evangelistų figūros bei apaštalai Petras ir Povilas su isignacijomis. Meistras A.G. Celė 1751 – 53 metais atstatė vargonus.

Vilniaus ev. liuteronų parapijoje nuo 1555 iki 1940 metų tarnavo 67 kunigai. Sovietų valdžiai okupavus Lietuvą, paskutinis kunigas Z.O. Lopė ir didelė dalis parapijiečių 1941 metų pradžioje išvažiavo į Vokietiją, buvo nacionalizuota bažnyčia ir jai priklausantys pastatai, pradėtas šventovės vidaus naikinimas: išnešta dalis altoriaus, apgadinti sakyklos žemutinės dalies bareljefai. 1954 metais bažnyčios pastatas perduotas gamybinėms restauracinėms dirbtuvėms, įrengta gelžbetoninė perdanga, suskaldžiusi vidaus erdvę į dvi dalis, iki pusės užmūrytas altorius, jo kolonų puošyba sunaikinta, skulptūros dingusios, sakykla išgriauta, antrame aukšte įrengta krepšinio salė.

Prasidėjus Atgimimui, 1988 metais atsikūrė Vilniaus ev. liuteronų parapija. Pirmąsias pamaldas 1989 metų kovo 8 dieną laikė vyskupas Jonas Kalvanas senj. Vilniaus katalikų Arkivyskupijos kurijos salėje, vėliau - Vilniaus universiteto teatro salėje. Pirmiausia bendruomenė atgavo varpinę ir nuo 1990 metų vasario kiekvieną sekmadienį joje pradėjo laikyti pamaldas, o nuo Kūčių – parapijos salėje.

Pirmosios pamaldos atnaujintoje bažnyčioje įvyko praėjus lygiai septyneriems metams po parapijos atsikūrimo 1995 metų lapkričio 19 dieną. Dabar Vilniaus ev. liuteronų bažnyčiai priklauso apie 600 narių.

Perspausdinta iš Giesmių šventei skirtos programėlės

Sunkus tikėjimo išbandymas

Nuo 2004 metų gruodžio 26-osios žemės drebėjimo bei jo sukulto cunamio, nusinešusio Pietų ir Pietryčių Azijoje apie 300 tūkstančių gyvybių, praėjo beveik pusmetis. Stichijos kumštis sudrebino ne tik šį regioną. Jis paliko skaudų pėdsaką žuvusiųjų artimųjų ir iš mirties gniaužtų išsigelbėjusių žmonių sieloje. Po šios baisios nelaimės kai kurie žmonės prarado tikėjimą Dievu, kiti Jį atrado. Spausdiname nedidelę ištraukėlę iš „Lietuvos ryto“ Nr.12 (601) publikacijos „300 tūkstančių žmonių netektis tapo gyvųjų dvasios tiltu“.

Tailande ir Indonezijoje gyvenantys musulmonai įsitikinę, kas cunamis buvo Alacho bausmė. Tai patvirtina iš palydovo virš Šri Lankos gruodžio 26-osios rytą - 10 valandą 20 minučių vietos laiku – daryta nuotrauka, kurioje užfiksuota prie kranto artėjanti pražūtinga banga. Šėlstančiame vandenyje esąs ryškiai matomas žodis „Alachas“ arabų rašmenimis. Tailando budistai gamtos stichiją laiko ne aukščiausiųjų jėgų darbu, o žmonių neharmoningų santykių su gamta padariniu. Ji perspėjanti: apsigalvokite ir rodykite man deramą pagarbą.

Ar viską griaušančioje bangoje būta kažko, apie ką galima sakyti: būtent tai Dievas turėjo omenyje? Netoli Hamburgo gyvenantis verslo konsultantas Jurgenas Kosiakas išnirimą iš vandens suvokia kaip antrąjį gimimą ir su vaikais kalbėjo „Tėve mūsų“, kai pavyko užsiropšti ant kalvos. Kaip išsigelbėjo pats, J.Kosiakas žino. Kaip vanduo nepasiglemžė žmonos ir vaikų, dorai nebeprisimena nė vienas. Jis mano, kad gal reikėtų padaryti tokią išvadą: žmogus gali daug, bet ne viskas jo jėgoms. Bet kokių atveju J.Kosiako gyvenimas negali būti toks kaip anksčiau. Jis nori ko nors atsisakyti, ką nors paaukoti. Ir jis įkūrė pagalbos Tailandui organizaciją, aukcione parduoda savo 1958 metais gamintą „Chevrolet Cabrio“. Vasario pabaigoje J.Kosiakas su žmona Heidi vėl lankėsi Tailande. Chao Lako kurorte sutuoktiniai pasidomėjo, ko kam reikia, ir davė pinigų. Jie davė iš širdies, bet ne pernelyg daug, kad padėka nevirstų nusizėminimu.

„V.r.ž.“ inf.

„Maršas už Jėzų“ Brazilijoje

San Paulo mieste mažiausiai 1,5 mln. evangelikų protestantų dalyvavo marše šio miesto bankų ir finansinių įstaigų rajone gegužės mėnesį. Tuo jie parodė augančią įtaką tradiciškai Romos katalikų šalimi laikomoje Brazilijoje. Tai buvo jau 13-asis „Maršas už Jėzų“ Brazilijoje. Jis prasidėjo ankstų rytą, kai keli šimtai tūkstančių žmonių iš keliolikos evangelikų bendruomenių pradėjo maždaug vienos mylios distancijos ėjimą nuo San Paulo universiteto Medicinos fakulteto iki dangoraižiais apstatyto Avenida Paulista prospekto. Dalyvių skaičius išaugo jiems einant gatvėmis. Pagrindinė renginio organizatorė - „Atgimusių Kristuje Bažnyčia“. San Paulo policijos teigimu, buvo susirinkusi apie 1,5 mln. dydžio minia. Žmonės ėjo pasipuošę teminiais marškinėliais, vėliavėlėmis ir galvos apdangalais, iš vežamų sunkvežimiais garso kolonėlių sklido evangeliška muzika. Pagrindinėje aikštėje ant pakylos vyko evangeliškų giesmių šventė, pamokslavo keliolika evangelikų. Šio maršo tikslas – prisidėti prie Brazilijos užkariavimo Jėzui. Vieno dalyvio teigimu, tautos siela serga, ir ji gali būti pagydyta tik jeigu visi brazilai atras Jėzų Kristų. Evangelikų Bažnyčios sparčiai auga šioje Lotynų Amerikos šalyje, kur Romos katalikai sudaro daugumą. Milijonai brazilų prisijungia prie protestantų, nes juos patraukia dinamiškas patarnavimas ir iš kai kurių bažnyčių skambantys pažadai, kad Dievas pagerins tikinčiųjų gyvenimą.

Inf. iš „Worl Wide religious News“

Biržų pilis ir švedai

1575 m. buvo užtventkos Apaščios ir Agluonos upės. Taip susidarė dirbtinis Širvėnos ežeras - pirmasis ir didžiausias dirbtinis vandens telkinys Lietuvoje.

1589 m. užbaigta statyti bastioninė Biržų pilis. LDK kunigaikštis Kristupas I Radvila Perkūnas tą metų gegužės 1d. rašė: "Su Dievo pagalba naujai pastatėme mūsų Biržų pilį, o toje pilyje išmūrijome bažnyčią". Toje bažnyčioje Kristupas I Radvila Perkūnas ir buvo palaidotas. Per karus, tvirtovės griovimus ir perstatinėjimus tiksliai palaidojimo vieta pamiršta, nebežinoma, ar jo palaikai buvo perlaidoti, ar vis dar ilsisi Biržuose, buvusios tvirtovės kieme.

1625 m. švedų karalius Gustavas Adolfas su didele kariuomene įsiveržė į Lietuvą, apgulė Biržus, ir, pilies viršininkui nesutikus pasiduoti, puolė ją. Gynėjai, negavę paramos iš šalies, pasidavė. Švedijos karaliaus įsakymu į Rygą buvo išvežta iš pilies visa buvusi karinė amunicija, kunigaikščio Radvilos išdas. Švedai greitai buvo išvyti iš Biržų, tačiau jie traukdami sudegino Biržų pilį – tvirtovę su miestu.

1638 m. atstatyta Biržų pilis ir baigti įtvirtinimai.

1655 m. švedai užėmė tvirtovę ir ją apgriovė.

1669 m. III-ią kartą atstatyta Biržų pilis – tvirtovė valdant LDK kunigaikščiui Kristupui II Radvilai pagal olandų bastioninių pilių statybos specialisto A.Freitag'o projektą renesanso stiliumi; buvo pertvarkyta įtvirtinimų sistema.

1704 m. švedai užėmė Biržus, susprogdino pilį. Tvirtovė neteko reikšmės ir daugiau niekada nebebuvo atstatyta iki 1985 metų restauravimo ir tvirtovės atkūrimo kaip muziejaus.

Biržų miesto vardadienis

Kai kurie miestai, kaip ir žmonės, turi ne tik gimtadienius, bet ir vardadienius.

1589 metais, kovo 9d. Biržams buvo suteiktos Magdeburgo savivaldos teisės. Biržai tapo pripažinti miestu. Pirmą kartą Biržų vardas paminėtas dar seniau – **1455 metų balandžio 14d.** Lenkijos – Lietuvos karaliaus Kazimiero Jogailaičio privilegijoje, kurioje Radvilai Astikaičiui Biržų žemės dovanojami valstiečiai. Tai lyg ir Biržų vardo diena. Š.m. balandžio 14 d. biržiečiai įvairiais įdomiais renginiais paminėjo šią **450 metų sukaktį**. Sukakties minėjimas tęsiasi, kulminacija – rugpjūčio 27d.

Inf. iš www.birzai.lt

Išėję amžinybėn

Su didele širdgėla pranešame, kad eidama 86- uosius metus š. m. gegužės 22 d. Albuquerque'je, JAV, mirė išėivijos lietuvių reformatų veikėja, publicistė, kuratorė Hypatija Yčaitė Petkus – žymaus politiko ir visuomenės veikėjo, Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios kuratoriaus dr.Martyno Yčo ir LERB veikėjos kuratorės Hypatijos Šliupaitės Yčienės Žiūris vyresnioji dukra, gimusi 1920 metų sausio 6d. Lozanoje, Šveicarija. Kurt. Hypatija Yčaitė Petkus buvo diplomuota bibliotekininkė, ilgus metus dirbo Los Andželo apygardos centrinėje bibliotekoje, buvo išrinkta Los Andželo Viešųjų bibliotekų Sąjungos, jungiančios 120 atskirų bibliotekų, prezidente, rūpinosi, kad apygardos bibliotekose būtų kaupiama daugiau lietuviškų bei susijusių su Lietuva knygų. Daug rašė, skaitė paskaitų, Jos buvo pilna visur, be Jos neapsiėjo joks didesnis lietuvių susibūrimas, reformatų Sinodas. Paskutinio dešimtmečio "Mūsų sparnuose" skaitėme net po kelis Jos straipsnius apie išėivijos lietuvių gyvenimą, įžymius žmones, atsiminimus apie tėvą Martyną Yčą. Kurt. Hypatija Yčaitė Petkus netektis skaudžiai palietė ne tik išėivijos lietuvius reformatus, bet ir visos Lietuvos ev. reformatų Bažnyčią.

INFORMACIJA

Gegužės 1 d. Skirsnemunėje įvyko tradicinė (rengiama nuo 1992 metų) vaikų giesmių šventė **”Giesmių giesmelė“**. Šiais metais pirmą kartą joje dalyvavo reformatų vaikai - Biržų bažnyčios vaikų choras, vadovaujamas vargonininkės Jūratės Dudarienės.

Gegužės 21-22 d. Klaipėdoje ev. reformatų parapijos vaikų grupė **”Vaivorykštės vaikai“** bei parapijos jaunimas buvo sukvieta į savaitgalio sąskrydį **”Duok man ranką, mielas drauge“**. Buvo atvykę Biržų jūrų skautai, Vilniaus jaunimas su giesme, malda drauge pasibūti, pasidalinti širdies šiluma, pabendrauti viens su kitu Viešpatyje, susipažinti su Klaipėdos bei Kretingos liuteronų jaunimo grupėmis. Karo laivo **”Aukštaitis“** įgula, šefuojanti Biržų reformatų jūrų skautus, buvo pakvietusi pas save į ekskursiją laive.

Birželio 4 d. Vilniuje, Mokytojų namų kiemelyje, vyko evangeliškos bažnytinės muzikos **Giesmių šventė**, skirta Lietuvos evangeliškos bažnytinės muzikos sandraugos (LEBMS) 10 metų ir Vilniaus ev. liuteronų bažnyčios 450 metų jubiliejams pažymėti. Dalyvavo svečiai: Lenkijos (Karpacz) ev. liuteronų bažnyčios choras WANG ir Klaipėdos Simono Dacho vokiečių bendrijos choras. Giedotojus sveikino LELB vyskupas Mindaugas Sabutis, kantorius Frieder Gutowskiv (Pfalz, Vokietija), Suomijos švedų muzikos sandraugos atstovas Goran Blomqvist (Suomija), Vokietijos evangeliškos bažnytinės muzikos sandraugos atstovė Helga Draugelates, atvykusi į šventę su vyru Gerhard, kurio protėviai kilę iš Lietuvos (Draugelaičiai), kun.Edwin Pech (Lenkija). Jungtinis choras atliko pagrindinį šios šventės kūrinį: A.Remezoz kantatą **”Mes garbinam Viešpatį švenčiausioj Trejybės“**, švenčių tradicijos atgaivintojo ir LEMS įkūrėjo Frieder Gutowski **”Eikit šen, su giesme“**, Max Reger **”Tavo yra Karalystė“**, John Petersen **”Aš kaip piligrimas“**, airių giesmę **”Palaimos linkėjimas“** ir kt. Reformatų Bažnyčią atstovavo, kaip visada pastaraisiais metais, vienintelis Vilniaus ev. reformatų choras **”Giesmė“**, vadovaujamas choro vadovės ir dirigentės Tamaros Blažienės, kuri šventėje dirigavo jungtiniam chorui atliekant Franz Josef Haydn'o giesmę **”Būk pagarbintas, Karaliau“**. Biržiečių bažnyčios choras, įrašytas į šventinę programą, neatvyko dėl techninių kliūčių (negavo autobuso). Dėl tos pačios priežasties šventės dalyvių negalėjo pasveikinti ir LERB *Unitas Lithuaniae* Sinodo superintendentas Rimas Mikalauskas.

STOVYKLOS

Liepos 3-10 d. jau aštuntus metus vyko reformatų jaunimo stovykla **Švobiškyje ”Aš gyvas tikėjimu“**. Stovyklos vadovas – Ignas Skudrickas, dvasinis vadovas – lektorius Raimundas Stankevičius. Stovyklautojai gyveno Švobiškio ev. reformatų parapijos namuose, netoli tekančios Mūšos upės. Stovyklos tikslas buvo ne tik jaunimo vasaros užimtumo problemų sprendimas, bet ir žalingų įpročių prevencija, sveikos gyvensenos propagavimas, socialinių įgūdžių, saviraiškos ugdymas per meninius, sportinius sugebėjimus skatinančius užsiėmimus: dailę, muziką, vaidybą, žurnalistiką ir poeziją, sportines varžybas, pokalbius grupelėse aktualiomis, su stovykla susijusiomis temomis, talentų pasirodymus, judriuosius lauko žaidimus, grupių prisistatymus, skautavimą.

Liepos 27 - 30 d. Būtingėje vyks liuteronų jaunimo nuo 16 metų stovykla **”Teateinie Tavo karalystė“**.

Rugpjūčio 1-7 d. Berčiunuose, Panevėžio r., kaip ir kasmet, vyks 8-12 metų vaikams Lietuvos Biblijos skaitymo draugijos organizuojama krikščionišką vasaros stovykla **”Žibintas“**. Platesnės informacijos kreiptis į draugijos etatinę darbuotoją Saidą Tinginytę Ronkienę (8601-37848) arba LBSD sekretorę Daliją Gudliauskienę (85-2429118).

Rugpjūčio 6-13 d. vyks reformatų vaikų stovykla Nem. Radviliškyje.

Rugpjūčio 11-14 d. numatoma, kaip ir kasmet, jaunųjų reformatų šeimų stovykla **Giruliuose**, Klaipėda.

Rugpjūčio 17-25 d. tarptautinis archeologinis jaunimo mainų projektas **”Kurmis 2005” Biržuose.**

Rugpjūčio 21-26 d. tarptautinis jaunimo mainų projektas **”Tu turi draugą”**.